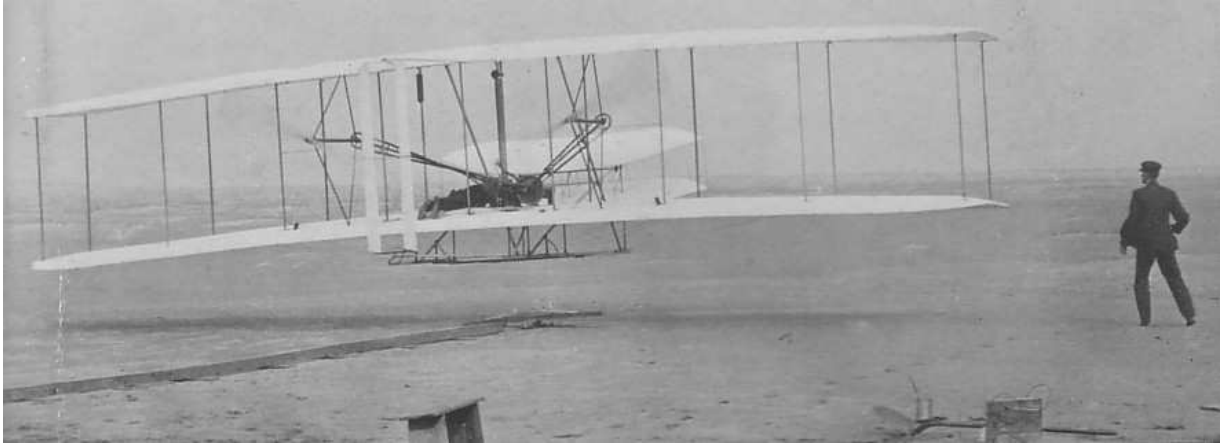

၄၀ ပီ

မာမုာ်

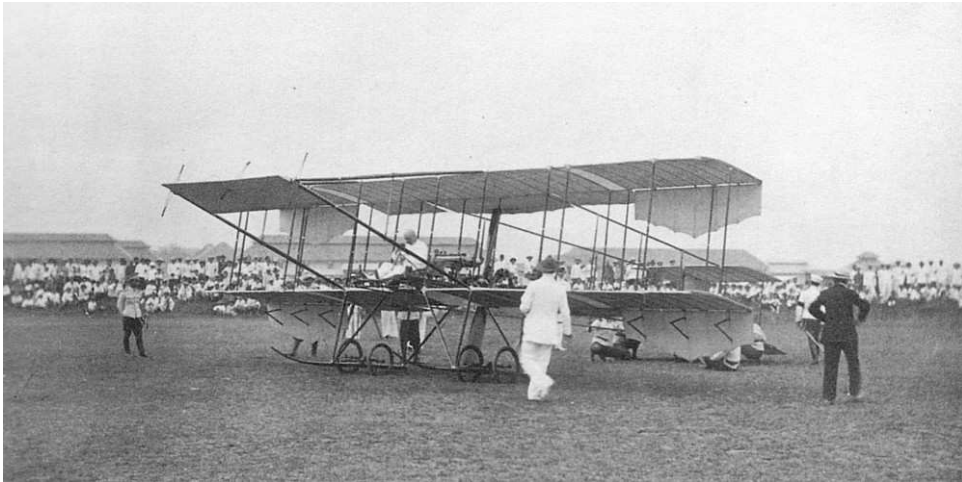
การบินครั้งแรกของโลก

พ.ศ.๒๔๔๖

เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๔๔๖ สองพี่น้องตระกูลไรท์ (Wilbur & Orville Wright) นำเครื่องบินชื่อ “ฟลายเออร์” (Flyer) ขึ้นบินเป็นผลสำเร็จ ที่เมืองคิตตีฮอว์ค รัฐนอร์ทคาโรไลนา สหรัฐอเมริกา บินได้นาน ๑๒ วินาที เป็นระยะทาง ๑๒๐ ฟุต ที่ความสูงประมาณ ๒๐ ฟุต

การบินครั้งแรกในประเทศไทย

พ.ศ.๒๔๕๓

นายชาร์ล ฟัน เดน บอร์น กับเครื่องบินอองรี ฟาร์มัง ๔ ที่สนามม้าสระปทุม

บริษัทการบินแห่งตะวันออกไกล (Société d'Aviation d'Extrême Orient) โดยนายคาร์ล ออฟเฟอร์ (Karl Offer) ได้นำ นายชาร์ล ฟัน เดน บอร์น (Charles van Den Born) นักบินชาวเบลเยียม และเครื่องบินแบบ อองรี ฟาร์มัง ๔ (Henri Farman IV) ชื่อ “แวนด้า” (Wanda) มาแสดงการบินให้ชาวไทยชมเป็นครั้งแรก ในระหว่างวันที่ ๓๑ มกราคม – ๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๓ ที่สนามม้าสระปทุม ได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นอย่างมาก จึงแสดงการบินเพิ่มอีก ๑ วัน ในวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๓

ในยุคนั้น ประเทศไทยนับวันที่ ๑ เมษายน เป็นวันขึ้นปีใหม่ แต่วันขึ้นปีใหม่แบบสากลจะตรงกับวันที่ ๑ มกราคม ดังนั้นเดือนกุมภาพันธ์ ๒๔๕๓ จึงเป็นช่วงปลายปีของไทย แต่ตรงกับช่วงต้นปี ค.ศ. ๑๙๑๑

คนไทยเริ่มฝึกบิน

พ.ศ.๒๔๕๔ - ๒๔๕๖

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระบรมราโชบายในการทำนุบำรุงกิจการทหารอย่างจริงจัง และด้วยความริเริ่มของ พลเอกสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนารถ กรมหลวงพิศณุโลกประชานารถ (พระบิดาของกองทัพอากาศ) และจอมพลสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงนครไชยศรีสุรเดช เสนาบดีกระทรวงกลาโหม ซึ่งได้เสด็จดูกิจการทหารของยุโรปในช่วงต้นปี ๒๔๕๔ และได้เห็นความก้าวหน้าด้านการบินในประเทศฝรั่งเศส ดังนั้น ทั้ง ๓ พระองค์จึงทรงตระหนักถึงความจำเป็นที่

ประเทศไทยต้องมีเครื่องบินเพื่อป้องกันประเทศ นอกจากนี้รัชกาลที่ ๖ ยังทรงเล็งเห็นว่าการบินสามารถช่วยปลุกฝังความรักชาติได้อีกประการหนึ่งด้วย

ดังนั้น ในวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๔๕๔ กระทรวงกลาโหมจึงมีคำสั่งที่ ๒๑๑/๒๑๓๑๕ ส่งพันตรีหลวงศักดิ์ศัลยาวัธ (สุณี สุวรรณประทีป) ร้อยเอกหลวงอาวุธสิทธิกร (หลง สิ้น-สุข) และร้อยโททิพย์ เกตุทัต ไปศึกษาวิชาการบิน ณ ประเทศฝรั่งเศส ต่อมานายทหารทั้ง ๓ ท่านได้รับพระราชทานยศและบรรดาศักดิ์เป็นพลอากาศโทพระยาเฉลิมอากาศ นาวาอากาศเอกพระยาเวหาสยานศิลป์สิทธิ์ และนาวาอากาศเอกพระยาพยานพิฆาฏ ตามลำดับ กองทัพอากาศถือว่าทั้ง ๓ ท่านเป็น “บุพการีกองทัพอากาศ”

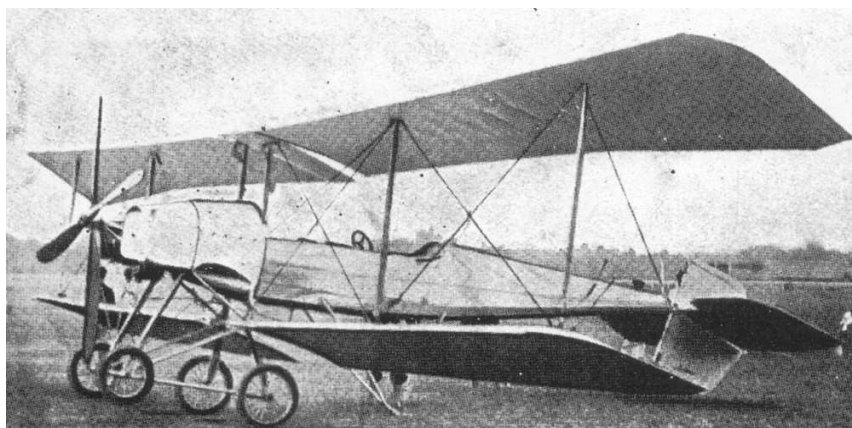
ระหว่างที่นายทหารทั้ง ๓ ท่าน ศึกษาวิชาการบินอยู่นั้น กระทรวงกลาโหมได้สั่งซื้อเครื่องบินจากฝรั่งเศส ดังนี้คือ เครื่องบินนิเออपोर्टปีกชั้นเดียว (Nieuport IIN และ Nieuport IVG) ๔ เครื่อง และเครื่องบินเบรเกต์ปีก ๒ ชั้น (Breguet III) ๓ เครื่อง ต่อมา เจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ (ชุ่ม อภัยวงศ์) บริจาคเงินซื้อเครื่องบินเบรเกต์ให้อีก ๑ เครื่อง รวมเป็น ๘ เครื่อง นับเป็นเครื่องบิน ๒ แบบแรกของไทย

บุพการีกองทัพอากาศ สำเร็จการศึกษาเป็นนักบินชุดแรกของไทย และเดินทางกลับถึงประเทศไทยในเดือนพฤศจิกายน ๒๔๕๖

เริ่มกิจการบินในประเทศไทย

พ.ศ. ๒๔๕๖

ในเดือนธันวาคม ๒๔๕๖ กระทรวงกลาโหมเริ่มวางรากฐานกิจการบินของไทย ภายใต้การบังคับบัญชาของ พลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน จเรทหารช่าง ที่สนามม้าสระปทุม (สนามราชกรีฑาสโมสร) เริ่มต้นด้วยเครื่องบิน ๘ เครื่อง และนักบิน ๓ คน ซึ่งต้องทำหน้าที่ช่างเครื่องด้วย

เครื่องบินเบรเกต์ ๓ ประจำการ พ.ศ. ๒๔๕๖-๒๔๖๑

เครื่องบินนิเออปอร์ต ๒ ประจำการ พ.ศ.๒๔๕๖-๒๔๖๑

การแสดงการบินครั้งแรก

นักบิน ๓ คนแรกของไทย แสดงการบินเป็นครั้งแรกที่สนามม้าสระปทุม เมื่อวันที่ ๒๕-๓๐ ธันวาคม ๒๔๕๖ ต่อมาในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๔๕๖ (ขึ้นปีใหม่เดือนเมษายน) พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จทอดพระเนตรการบิน นักบินทั้ง ๓ คนบินถวายตัวและไปรษย์ข้าวตอกดอกไม้ถวายพระพรชัยมงคล เสร็จแล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเหรียญดุษฎีมาลา เข็มศิลปวิทยา แก่พันโทหลวงศักดิ์ศัลยาวัชร ในปัจจุบันถือว่าวันนี้เป็น “วันการบินแห่งชาติ”

นักบินไทยแสดงการบินหน้าพระที่นั่ง เมื่อ ๑๓ มกราคม ๒๔๕๖

จากสะพานสู่ดอนเมือง

พ.ศ.๒๔๕๗

กระทรวงกลาโหมเริ่มโครงการย้ายแผนกการบินจากสนามม้าสะพานซึ่งเป็นที่ลุ่มและคับแคบ มายังที่ตั้งแห่งใหม่ที่ดอนเมือง เมื่อการก่อสร้างอาคารสถานที่ต่างๆ แล้วเสร็จจึงเริ่มการเคลื่อนย้ายตั้งแต่ ๕ มีนาคม ๒๔๕๗ และอีก ๓ วันต่อมา ในวันที่ ๘ มีนาคม นักบินทั้ง ๓ คน นำเครื่องบินไปลงสนามบินดอนเมืองเป็นครั้งแรก การเคลื่อนย้ายเสร็จสิ้นลงในวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๔๕๗ และเริ่มปฏิบัติการกิจ ณ ที่ตั้งดอนเมืองในวันนี้

ต่อมาในวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๔๕๗ กระทรวงกลาโหมออกคำสั่งที่ ๒๕๑/๒๖๘๒๖ ให้ตั้ง “กองบินทหารบก” ขึ้น ปัจจุบันถือว่าวันนี้เป็น “วันที่ระลึกกองทัพอากาศ”

เครื่องบินมาลงสนามบินดอนเมืองเป็นครั้งแรก เมื่อ ๘ มีนาคม ๒๔๕๗

คนไทยสร้างเครื่องบิน

พ.ศ.๒๕๕๘

หลังจากก่อตั้งกองบินทหารบกขึ้นเพียงไม่ถึง ๒ เดือน ในวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๔๕๘ พันโท พระเฉลิมอากาศ ก็ได้้นำเครื่องบินเบรเกต์ ๓ ที่สร้างขึ้นเองด้วยวัสดุภายในประเทศ (ยกเว้นเครื่องยนต์) ขึ้นทดลองบินที่ระยะสูง ๓๐๐ ฟุต เป็นผลสำเร็จ มีสมรรถนะเทียบเท่าเครื่องบินที่ซื้อจากต่างประเทศ สมดังปณิธานของพระเฉลิมอากาศที่ว่า “เราต้องสร้างเครื่องบินของเราขึ้นใช้เองให้ได้”

พันโทพระเฉลิมอากาศ นำเครื่องบินเบรเกต์ ๓ ที่สร้างโดยคนไทยขึ้นบินลองเครื่อง

ไทยกับสงครามโลกครั้งที่ ๑

พ.ศ.๒๔๖๐ – ๒๔๖๑

ใน พ.ศ.๒๔๕๗ เกิดสงครามโลกครั้งที่ ๑ ขึ้นในยุโรป รัฐบาลไทยดำเนินนโยบายเป็นกลาง แต่ภายหลังตัดสินใจประกาศสงครามกับฝ่ายมหาอำนาจกลาง เมื่อ ๒๒ กรกฎาคม ๒๔๖๐ และส่งทหารไปร่วมรบในยุโรป การร่วมสงครามครั้งนี้ทำให้บุคลากรของกองบินทหารบก มีโอกาสเข้ารับการฝึกและศึกษาด้านการบิน และบุคคลเหล่านี้ได้กลับมาเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาการบินของไทยในเวลาต่อมา

เมื่อกิจการบินเจริญก้าวหน้ามากขึ้น กระทรวงกลาโหมจึงมีคำสั่งที่ ๒๑๘/๒๗๕๔๑ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๔๖๑ ให้ยกฐานะกองบินทหารบก ขึ้นเป็น “กรมอากาศยานทหารบก”

หลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๑ ยุติลง ไทยซื้อเครื่องบินจากฝรั่งเศสเข้าประจำการเป็นจำนวนมาก ได้แก่

เครื่องบินขับไล่แบบ นีเออพอร์ต ๑๑ ตารางเมตร (Nieuport 11 Bebe) จำนวน ๔ เครื่อง ตั้งชื่อตามระบบปัจจุบันว่า บ.ข.๑ (เครื่องบินขับไล่แบบที่ ๑)

บ.ข.๑ ประจำการ พ.ศ.๒๔๖๑-๒๔๗๐

เครื่องบินขับไล่แบบ นีเอปอร์ต ๑๕ ตารางเมตร ๑๒ เครื่อง ประกอบด้วยเครื่องบินนีเอปอร์ตหลายรุ่นที่มีพื้นที่ปีก ๑๕ ตารางเมตรเท่ากัน (Nieuport 17/21/24/27) ปัจจุบันเรียกชื่อรวมกันว่าบ.ข.๒ (เครื่องบินขับไล่แบบที่ ๒)

บ.ข.๒ ประจำการ พ.ศ.๒๔๖๑-๒๔๗๕

เครื่องบินขับไล่แบบ สปีด (Spad VII/XIII) ๓ เครื่อง มีชื่อย่อว่า ส.ป. ปัจจุบัน เรียกว่า บ.ข.๓ (เครื่องบินขับไล่แบบที่ ๓) และสร้างขึ้นใช้ในราชการอีก ๓๐ เครื่อง ในปี ๒๔๖๖

บ.ข.๓ ประจำการ พ.ศ.๒๔๖๒-๒๔๗๔

เครื่องบินทิ้งระเบิดแบบ เบรเกต์ ๑๔ (Breguet 14A/B/T/S) จำนวน ๘ เครื่อง ราคาเครื่องละ ๒๖,๓๐๐ บาท เป็นเครื่องบินอเนกประสงค์ ที่มีใช้ในราชการทั้งรุ่นลาดตระเวน ทิ้งระเบิด โดยสาร และเครื่องบินพยาบาล เครื่องบินแบบนี้เป็นกำลังหลักในการบินไปรษณีย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๕ ได้รับการตั้งชื่อว่าเครื่องบินแบบ ๑๔ ชื่อปัจจุบัน บ.ท.๑ (เครื่องบินทิ้งระเบิดแบบที่ ๑)

บ.ท.๑ ประจำการ พ.ศ.๒๔๖๒-๒๔๘๐

เครื่องบินฝึกแบบ นีเอปอร์ต ๘๑ ตารางเมตร (Nieuport 81) ชื่อปัจจุบัน บ.ฝ.๑ (เครื่องบินฝึกแบบที่ ๑)

บ.ฝ.๑ ประจำการ พ.ศ.๒๔๖๒-๒๔๗๘

เครื่องบินฝึกแบบ นีเออพอร์ต ๘๘ ตารางเมตร (Nieuport 80) ชื่อปัจจุบัน บ.ฝ.๒
(เครื่องบินฝึกแบบที่ ๒)

บ.ฝ.๒ ประจำการ พ.ศ.๒๔๖๒-๒๔๗๘

เครื่องบินที่ซื้อมาเหล่านี้ ในภายหลังคนไทยสามารถสร้างขึ้นได้เอง โดยเลียนแบบของเดิม แต่ใช้วัสดุที่หาได้ในประเทศเป็นส่วนใหญ่ นับว่าเป็นการช่วยประหยัดงบประมาณ และพัฒนาความก้าวหน้าของกิจการบินในประเทศไทยไปพร้อมๆ กัน

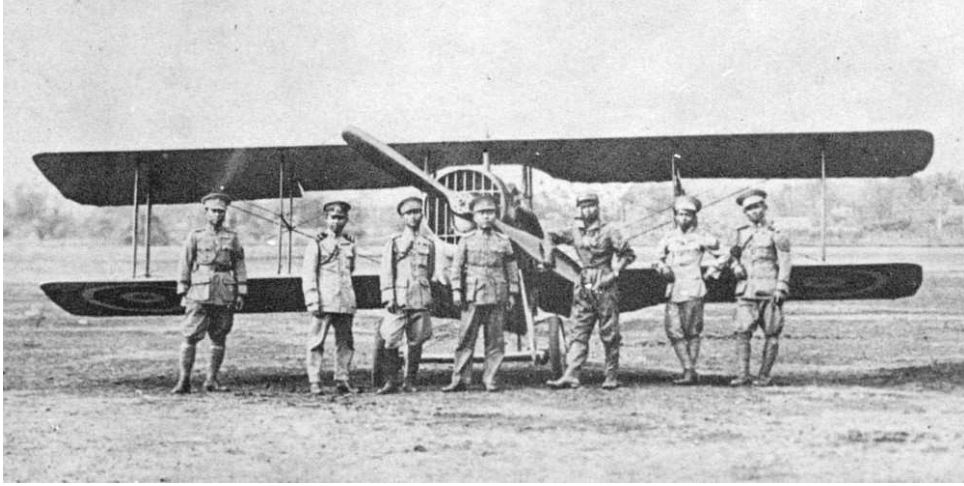
ปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงคราม

การคมนาคมทางอากาศ

พ.ศ.๒๔๖๒ - ๒๔๖๕

กระทรวงกลาโหมตระหนักดีว่า อากาศยานไม่เพียงแต่จะมีประโยชน์เฉพาะด้านการทหารเท่านั้น หากยังสามารถใช้ประโยชน์ด้านพลเรือนได้อีกด้วย ดังนั้นในวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๔๖๒ จึงทดลองการคมนาคมทางอากาศเป็นครั้งแรก โดยว่าที่ร้อยเอกชิต รวดเร็ว และจ่านายสิบโทน บินดี นำเครื่องบินสปัด ๒ เครื่อง บรรทุกถุงไปรษณีย์เครื่องละ ๑ ถุงบินจากดอนเมืองไปส่งที่จันทบุรี เครื่องบินของร้อยเอกชิตฯ ไปถึงปลายทางโดยเรียบริ้อย แต่เครื่องบินของจ่านายสิบโทนฯ เครื่องยนต์ขัดข้อง ต้องลงจอดเงินระหว่างทาง

หลังจากซ่อมแล้วจึงเดินทางต่อไปจนสำเร็จ หลังจากนั้นนักบินผลัดเปลี่ยนกันแสดงการบินให้ชาวอำเภอต่างๆ ของจันทบุรีได้ชม จนกระทั่งวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๖๒ จึงเดินทางกลับดอนเมือง

เครื่องบินสปัด ที่จังหวัดจันทบุรี

อีก ๔ เดือนต่อมา วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๔๖๓ (ขึ้นปีใหม่เดือนเมษายน) มีการทดลองการคมนาคมทางอากาศครั้งที่ ๒ ตามเส้นทางดอนเมือง-นครราชสีมา โดยเครื่องบินเบรเกต์ ๑๔ จำนวน ๓ เครื่อง เครื่องบิน ๒ เครื่องไปถึงด้วยความปลอดภัย แต่อีกเครื่องหนึ่งเครื่องยนต์ขัดข้องต้องบินกลับดอนเมือง และเดินทางใหม่ในวันรุ่งขึ้นด้วยความเรียบร้อย หลังจากนั้นนักบินนำเครื่องบินแสดงการบินให้ประชาชนชม

เจ้าหน้าที่กำลังบรรทุกถุงไปรษณีย์กับเครื่องบินเบรเกต์ ๑๔

เมื่อประชาชนชาวไทยเห็นคุณค่าของกำลังทางอากาศ ว่ามีประโยชน์ทั้งการป้องกันประเทศ และการให้บริการประชาชน จึงมีบุคคลและคณะบุคคล ร่วมกันบริจาคทรัพย์ซื้อเครื่องบินให้กับทางราชการเป็นจำนวนมากกว่า ๖๐ เครื่อง ทางราชการได้จารึกชื่อผู้มีพระคุณเหล่านี้ไว้ที่ข้างลำตัวเครื่องบินด้วย

เครื่องบินเบรเกต์ ๑๔ จารึกชื่อ “เจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ ๑”
เพื่อเป็นที่ระลึกว่าท่านได้บริจาคเครื่องบินเบรเกต์ ๓ ให้ทางราชการ ๑ เครื่อง เมื่อ พ.ศ.๒๔๕๖

ในปีพุทธศักราช ๒๔๖๔ กองโรงงาน ประสบความสำเร็จ ในการสร้างและตัดแปลงเครื่องบิน นิเออพอร์ตขึ้นใช้ในราชการหลายรุ่น เป็นจำนวนไม่ต่ำกว่า ๑๐ เครื่อง นับว่าคนไทยมีความสามารถไม่น้อยกว่าชาติอื่นๆ

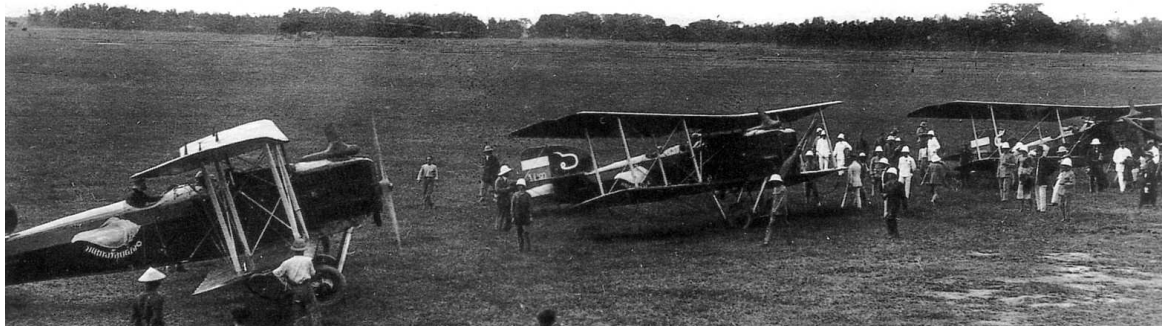
เมื่อเกิดไข้ทรพิษและอหิวาตกโรค ระบาดที่อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในเดือน มิถุนายน ๒๔๖๔ กรมอากาศยานทหารบกจึงจัดเครื่องบินไปส่งนายแพทย์ ๑ คน และเวชภัณฑ์ ๑๒๐ กิโลกรัม ออกเดินทางจากสนามบินหนองบัว นครราชสีมา ไปช่วยบรรเทาทุกข์ได้อย่างรวดเร็ว ใช้เวลาบิน ๓ ชั่วโมง ๘ นาที

วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๔๖๔ กรมอากาศยานทหารบก ส่งเครื่องบินเบรเกต์ ๒ เครื่อง เดินทางไป พระตะบอง เพื่อรับเครื่องบินของฝรั่งเศส ๓ เครื่อง ที่บินจากไซ่ง่อนมากรุงเทพฯ เพื่อนำพวงมาลาเข้าร่วม เคารพอัฐิทหารอาสา ในวันที่ระลึกสงครามโลกครั้งที่ ๑ (๒๒ กรกฎาคม) นับเป็นการบินเดินทางไป ต่างประเทศครั้งแรก

ต่อมากระทรวงกลาโหมเห็นว่าภารกิจของกรมอากาศยานทหารบกนั้น มิได้จำกัดอยู่แต่กิจการของ กองทัพบกเพียงอย่างเดียว จึงออกคำสั่งที่ ๑๓๕/๑๗๕๕๑ ให้เปลี่ยนกรมอากาศยานทหารบก เป็น “กรมอากาศยาน” เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๔๖๔

จากความสำเร็จในการทดลองการคมนาคมทางอากาศ กรมอากาศยานจึงเริ่มเปิดสายการบิน ไปรษณีย์สายที่ ๑ ตามเส้นทาง นครราชสีมา-ร้อยเอ็ด-อุบลราชธานี เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๔๖๕

วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๔๖๕ กรมอากาศยาน ส่งเครื่องบินเบรเกต์ ๔ เครื่อง มีพันตรีหลวงเทียมใจหาญ (เหม ชคร) เป็นหัวหน้าคณะ เดินทางไปกรุงฮานอย เพื่อร่วมวางพวงมาลาและเคารพศพทหารอาสาฝรั่งเศส และตอบแทนการที่ฝรั่งเศสส่งเครื่องบินมาเยือนไทย เมื่อเดือน กรกฎาคม ๒๔๖๔

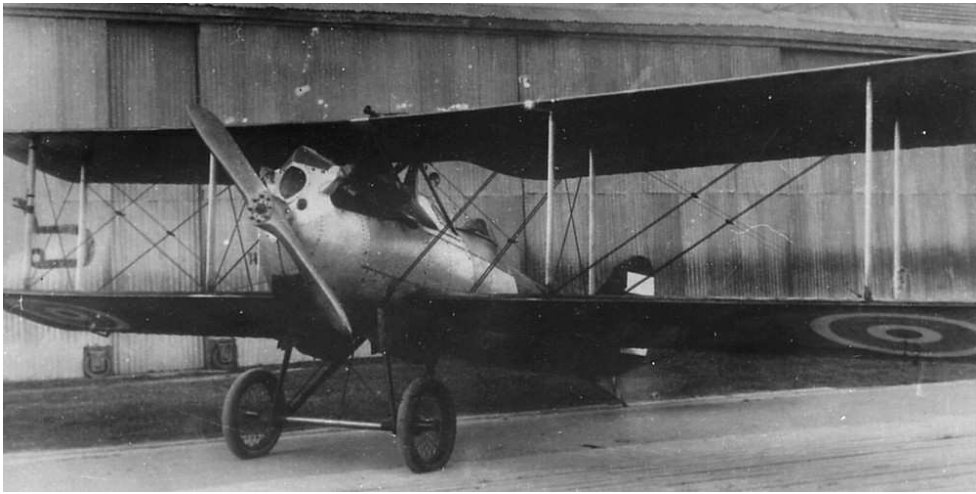

เครื่องบินเบรเกต์ ๑๔ ของไทย ที่สนามบินบักไม เมืองฮานอย

ในเดือนมกราคม ๒๔๖๕ (ขึ้นปีใหม่เดือนเมษายน) มีการเปิดสายการบินไปรษณีย์สายที่ ๒ เส้นทาง นครราชสีมา-ร้อยเอ็ด-อุบลราชธานี

พ.ศ.๒๔๖๖

กรมอากาศยานซื้อเครื่องบินขับไล่แบบ นีเออปอร์ต เดอลาจ (Nieuport Delage NiD 29C-1) จากฝรั่งเศส เข้าประจำการ ๑๒ เครื่อง ส่งมาถึงประเทศไทยในเดือนเมษายน ๒๔๖๖ เรียกชื่อย่อว่า น.ล. หรือเครื่องบินแบบ ๑๕ ชื่อปัจจุบัน บ.ข.๔ (เครื่องบินขับไล่แบบที่ ๔) ในปี ๒๔๖๗ ไทยสร้างเครื่องบินแบบนี้ขึ้นใช้ราชการจำนวนหนึ่ง

บ.ข.๔ ประจำการ พ.ศ.๒๔๖๖-๒๔๗๘

บุพการีกองทัพอากาศของสองชาติ

พ.ศ.๒๔๖๗

ในระหว่างวันที่ ๑๒-๑๕ เมษายน ๒๔๖๗ พลจัตวาวิลเลียม “บิลลี่” มิตเชล (Brigadier General William “Billy” Mitchell) จากสหรัฐอเมริกา เดินทางมาเยือนกรมอากาศยาน และขึ้นบินกับเครื่องบินเบอร์เกต์ ๒ เทียว นับเป็นชาวต่างประเทศคนแรกที่บินกับเครื่องบินไทย มิตเชลได้เสนอและอำนวยความสะดวกให้กรมอากาศยานส่งบุคลากรไปรับการศึกษานในสหรัฐฯ ต่อมาไทยจึงส่งนักบินไปฝึกบิน และส่งพันตรีหลวงเวชยันต์รังสฤษฎ์ (มณี มหาสันทนะ) และพันตรีหลวงเนรมิตไพชยนต์ (เชียง สุมิลวรรณ) ไปศึกษาวิชาวิศวกรรมอากาศยาน

วิลเลียม มิทเชล ในที่นั่งหน้าของเครื่องบินเบรเกต์ ๑๔
พระยาเฉลิมอากาศ ยืนอยู่ข้างเครื่องบิน

พ.ศ.๒๔๗๐

พันโทหลวงเวชยันต์รังสฤษฎ์ ออกแบบเครื่องบินทิ้งระเบิด ๒ ที่นั่ง ซึ่งกองโรงงาน กรมอากาศยาน เริ่มลงมือสร้างในวันที่ ๕ เมษายน ๒๔๗๐ และขึ้นบินลองเครื่องครั้งแรกเมื่อ ๒๓ มิถุนายน ๒๔๗๐ ต่อมา ได้รับพระราชทานชื่อว่า “บริพัตร” มีชื่อเรียกว่า ป.ส. หรือเครื่องบินแบบ ๒๑ ปัจจุบันเรียกว่า บ.ท.๒ (เครื่องบินทิ้งระเบิดแบบที่ ๒)

บ.ท.๒ (บริพัตร) ประจําการ พ.ศ.๒๔๗๐-๒๔๘๓

วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๔๗๐ เมื่อพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๗ และสมเด็จพระราชินีเสด็จฯ เยี่ยมกรมอากาศยาน ทรงปล่อยเครื่องบินบริพัตรเป็นปฐมฤกษ์ เครื่องบินบริพัตรนับเป็นเครื่องบินแบบแรกที่ออกแบบและสร้างโดยคนไทย ด้วยวัสดุที่หาได้ในประเทศ และออกแบบให้ติดตั้งเครื่องยนต์ได้หลายแบบ เช่น บริสตอล จูปีเตอร์ (Bristol Jupiter) และ บีเอ็มดับเบิลยู (BMW)